

[Jens Chr. Christensen.]

ministeren på, hvorledes ministeren mener at man kan give fuld erstatning og så alligevel få skatten med ind i billedet.

Formanden: Boligministeren har ordet. . . De ordførere, der ønsker ordet før ministeren, må give til kende, at de ønsker ordet. Hr. Skovmand har ordet.

Skovmand: Fru Clara Munck udtrykte, så vidt jeg kunne se, tvivl om, hvorvidt domstolene ville anerkende, at man eksproprierede til boligformål. Så vidt jeg kan se af lovleksikonnet, kan man allerede i dag ekspropriere til jordemoderboliger og til kirkegårde, så det ville være en vis mangel på logik, om ikke man kunne ekspropriere til perioden ind imellem.

I øvrigt vil jeg gerne takke boligministeren for tilsagnet om samarbejdsvilje med hensyn til selve formuleringen af sigtet og begrundelsen for ekspropriationerne, og jeg vil gerne sige, at den modstand, jeg gav udtryk for med hensyn til bygge- og boligfonden, ikke så meget gik på, at der ikke var brugt penge af den, som på den fare jeg ser i, at bygge- og boligfonden måske kan bruges til at svække noget, meget af det, der er opnået ved reformen af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne. Jeg vil nok mene, at hvis vi skal føre en forsvarlig udgiftspolitik i fremtiden, så bliver det nødvendigt, at der er en ganske klar præcisering af, hvad der er statens, og hvad der er kommunernes opgaver. Det er på dette punkt, jeg har udtrykt min bekymring, og det er de ting, som jeg mener vi skal undersøge i udvalget.

Maigaard: Tre korte bemærkninger. Først til fru Clara Munck om jordens pris. Det er min opfattelse, at jord i den direkte handel ikke bliver billigere, hvis man eksproprierer. Men jeg mener, at det er rigtigt at tale om, at jorden bliver billigere, fordi gevinsten kommer hjem ved den tidlige erhvervelse. Det gør det billigt, og det gør det planlægningsorienteret, og det er derfor, det efter min mening er rigtigt både at sige, at ingen bliver snydt ved at blive eksproprieret, og at føje til, at samfundet sparer ved en tidlig jorderhvervelse.

Om ekspropriationerne vil jeg sige, at jeg selvfølgelig meget gerne vil se på praktiske eksempler og også høre, hvordan det er gået hr. Jens Chr. Christensens naboer, men jeg må dog sige, at hvis der virkelig er handlet ilde med dem, så forstår jeg ikke, at de ikke gik til domstolene. Det er jo den vej, der foreskrives; man kan indanke disse ting for domstolene, hvis man vil, og domstolene har jo stadig væk megen sans — måske endda for megen sans — for den private ejendomsret.

Til fru Clara Munck skal jeg gøre to mere generelle bemærkninger. Fru Clara Munck indledte sit svar med at tale om, at vi havde forskellig opfattelse af samfundsinteressen, det blev gjort til et ideologisk problem. Men fru Clara Munck, skal vi nu ikke skære det overflødige fra? Det viser sig jo — og det viste sig, da vi lavede jordlovene sidste år — at når vi sætter os ned og snakker praktisk om tingene, så ser vi nogenlunde ens på virkeligheden, i alt fald når det gælder disse praktiske ting. Derfor synes jeg, man skulle lade være med at synge så højt og så smukt om disse ting, for det viser sig, at hvis vi bare har vilje til at snakke om dem, så skal vi såmænd nok finde en løsning på problemerne.

Men jeg forstod på fru Clara Muncks udgangspunkt om dette med tilværelsen, hvor afkaldet var en ting, man måtte finde sig i — det var helt græsk, alt med måde, intet til overflod — jeg forstod, at vi altså er kommet i den situation, hvor vi andre må give afkald på fornuft i et praktisk spørgsmål fra et medlem i tinget, som endda har kommunal tilknytning, og det smerter mig.

Til ministeren skal jeg sige, at den kombination af aftaler, der er indgået mellem regeringen og kommunerne, lægger en bremse på kommunernes jordpolitik. Det er måske ikke læneloftet, jeg fik ikke checked sagen af, men kombinationen lægger en bremse ind, og den må vi se på.

Om de almennyttige selskabers anvendelse af fonden skal jeg sige, at der i ministerens tid er forespurgt i ministeriet, og man har fået det svar fra embedsmændene, at det ikke var praksis, så det var derfor nok ikke umagen værd at søge om penge fra fonden. Men jeg forstår på svaret, at også det problem kan vi drøfte, og det ser jeg frem til.